

Kövér Péter

Budapesti Gazdasági Egyetem
Pénzügyi és Számviteli Kar
Pénzügyi és Gazdálkodási Szaknyelvek Tanszék

Digitális oktatás a felsőoktatásban a COVID-19 harmadik hulláma alatt: hallgatói visszajelzések

<https://doi.org/10.48040/PL.2022.2.12>

A COVID-19 miatti digitális oktatásra történő átállást számos kutatásban vizsgálták. A jelen kutatás a Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE) Pénzügyi és Számviteli Kar (PSZK) levelezős hallgatóinak a vírus harmadik hullámának időszakában (2020/2021. tanév tavaszi szemeszterében) átélt tapasztalatait igyekszik megvizsgálni. Ebben az időszakban intézményünkben a Microsoft Teams nevű digitális oktatási platformon szinkron, azaz valós idejű órák keretein belül zajlott az oktatás. A vizsgálat során a levelező tagozaton tanuló hallgatók házidolgozatait elemeztük kvalitatív módszerekkel, amelyeket a „Tanulásmódszertan” c. kurzus keretén belül nyújtottak be. A dolgozatokra, amelyekben a hallgatók a digitális oktatással kapcsolatos pozitív és negatív tapasztalataikat írták le, szöveggörpuzsként tekintettük, és a vizsgálatot a tartalomelemzés módszerével végeztük el. Elemzésünk során két fő szempont szerint csoportosítottuk a hallgatókat: az életkor és az egyetemi tanulmányuk kezdési időpontja alapján (2020 tavasza előtt vagy után). Megállapítottuk, hogy a 40 év alatti hallgatók, különösen azok, akik tanulmányaikat 2020 tavasza után kezdték meg, a legelfogadóbbak az oktatás digitális jellegével szemben és nem jelent számukra gondot az online tanulási közeg.

Kulcsszavak: COVID-19, digitális oktatás, felsőoktatás, hallgatói vélemények, kvalitatív kutatás

Bevezetés

2020 márciusában hazánkat is elérte a koronavírus (COVID-19), amelynek hatásaként iskolákat zártak be ideiglenesen és részlegesen korlátozták a kijárást. Az iskolabezárások ellenére az oktatás természetesen nem állt le, a közoktatási és felsőoktatási intézmények online digitális tanrendre váltottak, amely a gyakorlatban azt jelentette, hogy a tanárok online formában szinkron módon, azaz valamilyen hang- és videómegosztó platformon (pl. Zoom, Microsoft Teams) valós idejű online órákat tartottak. A másik oktatási módszer az aszinkron oktatási forma volt, azaz a tanárok feladatokat és feladatlapokat küldtek a tanulóknak, akik azokat határidőre elkészítették és a tanároknak visszaküldték. Ez a típusú oktatási forma, legyen az szinkron vagy aszinkron, mind a diákok, mind pedig a tanárok számára újdonságnak számított és bár a diákoknak is okozott némi nehézséget, jellemzően a tanároknak jelentett nagyobb kihívást a digitális eszközök és az internet megfelelő használata (Fajt–Török–Kövér, 2021; Kóris–Pál, 2021; Pál–Kóris, 2021).

Számos tanulmány született a COVID-19 oktatásra gyakorolt hatásairól és magáról a digitális oktatásról is, de ezekben leginkább a koronavírus első hullámával kapcsolatos tapasztalatokat emelték ki a szerzők (Czirfusz–Misley–Horváth, 2020; Fekete, 2020; Fekete–Porkoláb, 2020; Nagy–Fekete, 2020). A felsőoktatással kapcsolatos tapasztalatokat, ezen belül is például az idegennyelv-oktatást érintő nehézségeket csak kevés tanulmányban vizsgálták (vö. Asztalos et al., 2021; Bánhegyi et al., 2021; Bánhegyi–Fajt, 2022a; Bánhegyi–Fajt, 2022b; Fajt–Török–Kövér, 2021). A Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE) esetében elmondható, hogy az intézmény három karán kiemelt szerep jut az idegennyelv-oktatásnak, amelyet jól példáz az is, hogy az Idegen Nyelvi Intézetben folyamatos mind a tananyagfejlesztés, mind pedig az új és innovatív módszertanok alkalmazása és azok elméleti és empirikus kutatásokkal való támogatása (pl. Bánhegyi, 2019; Bánhegyi–Fajt, 2020; Bánhegyi–Fajt, 2021a; Bánhegyi–Fajt, 2021b; Bánhegyi–Fajt, 2022a; Bánhegyi–Fajt, 2023; Bánhegyi–Fajt–Dósa, 2020; Fajt, 2019;

Fajt, 2020; Fajt, 2022; Fajt–Bereczky, 2021; Sándor, 2017; Sándor, 2021; Sándor, 2022; Török, 2016; Török–Kétyi, 2018; Török et al., 2019). Ennek tükrében a COVID-19 következtében bevezetett digitális oktatási módszereket a nyelvoktatás területén is folyamatosan igyekszünk javítani.

Számos korábbi kutatással ellentétben a jelen tanulmányban nem a COVID-19 első, hanem második és leginkább harmadik hullámával kapcsolatos hallgatói tapasztalatokat mutatjuk be. Először röviden felvázoljuk a digitális oktatási forma főbb ismérveit, majd ismertetjük a kutatási módszereket. Ezután bemutatjuk az empirikus vizsgálatunk eredményeit, végezetül tanulmányunkat egy rövid összegzéssel zárjuk.

A digitális oktatás főbb jellemzői

Ahogy arról már fentebb írtunk, a koronavírus első, második és harmadik hullámában mind az általános és középiskolákban, mind a felsőoktatási intézményekben digitális oktatásra váltottak, így valós idejű szinkron, valamint nem valós idejű aszinkron oktatási módszerek keretein belül folytatódott a tanítás. Mivel intézményünkben az oktatók a COVID-19 első hullámát leszámítva túlnyomó részt szinkron, online órákat tartottak, a jelen tanulmányban csupán az ezzel kapcsolatos ismérvekre és jellemzőkre térünk ki.

A digitális valós idejű online órákat a Microsoft Teams kommunikációs platformon tartották a tanárok. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a hallgatók az órarendi időpontban az oktatóval együtt beléptek egy digitális szobába, amelyben valós idejű interakciók keretében a tantermi oktatáshoz hasonló online órák zajlottak (pl. nyelvórák heti kétszer 90 percen). A hagyományos tantermi órákhoz képest csupán annyiban voltak mások ezek az online órák, hogy digitális tanteremben „találkoztak” a hallgatók és az oktató, illetve nagyobb arányban voltak be a közös munkába különböző IKT eszközöket is.

Ugyan az IKT-eszközök alkalmazásának hagyományos oktatási módszerekkel való vegyítése (*blended learning*, lásd Fajt–Bereczky, 2021) nem újkeletű, az ezzel kapcsolatos kutatások azt mutatják, hogy az IKT-eszközök oktatásba történő bevonása nem garantálja automatikusan az oktatás minőségének javulását (Kétyi, 2017; Papp-Danka, 2014). Tehát attól, hogy IKT-eszközöket alkalmazunk például egy nyelvórán, automatikusan nem lesz sem jobb, sem hatékonyabb az oktatás. Ugyanez természetesen igaz a kényszer szülte digitális oktatásra is – az, hogy digitális formában zajlottak az órák, nem jelentette automatikusan azt, hogy javult is a tanítás hatékonysága és minősége. Ugyanakkor a digitális oktatás és az IKT-eszközök használata lehetőséget biztosíthat például az idegennyelv-oktatás (módszertani) megújítására (R. Tóth–Molnár, 2009), ezáltal pedig motiválhatja a nyelvtanulókat is (Ibrahim–Nat, 2019).

Emellett a korábbi, felsőoktatásban végzett kutatások rámutatnak arra, hogy a digitális, illetve online oktatással kapcsolatos eredményességet mérő vizsgálatok legtöbbször csak a hallgatók, illetve az oktatók saját szubjektív véleményeire fókuszáltak (Papp-Danka, 2014). A koronavírus előtti időszakban végzett felmérések eredményei afelé mutatnak, hogy a hallgatók és az oktatók egyaránt pozitívan élik meg az IKT-eszközök digitális és online oktatásba történő bevonását (Nikolov–Ottó, 2010), azonban nehézségként emelik ki a hallgatói oldalon a tervezést és az időmenedzsmentet (Papp-Danka, 2014).

A digitális IKT-eszközök elérhetőségével és felhasználásával kapcsolatban a magyarországi kutatások (Papp-Danka, 2013) azt fedték fel, hogy a felsőoktatásban tanuló hallgatók többsége hozzáfér ezekhez és használja is a különböző IKT-eszközöket, főként a másokkal való privát kapcsolattartásra (pl. Instagram, Facebook stb.), ugyanakkor a tanulási célokra való alkalmazásuk kevésbé jellemző. Ez utóbbit természetesen jelentős mértékben megváltoztatta a COVID-19 miatti átállás, így a jövőben az első hullámhoz képest vélhetően már sokkal felkészültebbek lesznek a hallgatók és az oktatók egyaránt.

Kutatási módszerek

A jelen tanulmány fő célja az volt, hogy betekintést nyerhessünk a COVID-19 harmadik hullámával kapcsolatos hallgatói tapasztalatokba, hogy feltárhassuk az esetleges problémákat, nehézségeket. Vizsgálódásunkhoz kvalitatív módszereket alkalmaztunk, amelyek alkalmasak arra, hogy a kutató számára viszonylag ismeretlen területekre is betekintést engedjenek. Ilyen kvalitatív módszer a pedagógiai vizsgálatok során széles körben alkalmazott interjúkutatás (pl. Fajt, 2021; Kóris–Pál, 2021; P. Márkus–Fajt, 2021; Pál–Kóris, 2021), de a szerző munkatársaival már egy korábbi tanulmány során is elemzett hallgatók által elkészített házi dolgozatokat (vö. Fajt–Török–Kövér, 2021). A jelen vizsgálódás is ez utóbbi kutatás (Fajt–Török–Kövér, 2021) módszertanát használja és a Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar levelező képzésében résztvevő hallgatók házi dolgozatainak szövegét egyfajta szövegtörzsként veszi alapul. A házi dolgozatokat a hallgatók a 2020/2021-es tanév tavaszi félévében, a COVID-19 harmadik hulláma alatt készítették el, így a belőlük kinyert adatok alapján lehetőségünk volt arra, hogy a hallgatói tapasztalatokat összehasonlítsuk a korábbi hullámok, különös tekintettel az első hullám hallgatói impresszióival.

A kutatás résztvevői

A kutatás során a BGE-PSZK levelező képzésben résztvevő hallgatóinak véleményét vizsgáltuk és a mintába 12 hallgató dolgozatát vontuk be. Mind a 12 hallgató a 2020/2021-es tanév tavaszi félévében végezte el a „Tanulásmódszertan” című kurzust, amelynek keretén belül házi dolgozataikat benyújtották. A résztvevőket kényelmi mintavételi eljárásban választottuk ki és igyekeztünk olyan dolgozatokat megvizsgálni, amelyek tartalmi szempontból informatívnak bizonyultak.

A kutatási eszköz

Kutatási eszközünket egy korábbi tanulmányunkból (Fajt–Török–Kövér, 2021:77) vettük át, így a jelen kutatás keretein belül is arra kértük a résztvevőket, hogy egy otthon elkészített beadandó feladatban magyar nyelven kb. öt oldal terjedelemben írják le az online órákkal kapcsolatos tapasztalataikat, térjenek ki a különböző módszerek és eszközök bemutatására is, és emeljenek ki minden esetben pozitívumokat és negatívumokat egyaránt. Emellett a résztvevők figyelmét természetesen itt is felhívtuk arra, hogy a dolgozatot nem fogjuk osztályozni, így amennyiben azt időben benyújtják, „megfelelt” értékelést adunk, míg a nem, vagy a határidőn túl benyújtott dolgozatokra „nem megfelelt” minősítést. Ezzel igyekeztünk a lehetőségekhez mérten megelőzni azt, hogy a résztvevők torzítsák véleményüket, és csakis azt írják le, amit az oktató tanár hallani akar.

Adatfelvétel és az adatelemzés módszerei

Az adatfelvétel 2021 márciusában zajlott, amikor a hallgatók benyújtották a házi dolgozataikat. A dolgozatok közül az adattelítettségi szint eléréséig válogattunk, vagyis egészen addig, amikor a dolgozatokban már nem találtunk új, számunkra is felhasználható információkat. A dolgozatokat a megalapozott elméleti tartalomelemzés módszerével igyekeztünk górcső alá venni. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a dolgozatokat átolvastuk és a válaszokat csoportosítottuk, általunk létrehozott kategóriákba soroltuk. A dolgozatokat a kétszeres tartalomelemzés módszerével vizsgáltuk meg, azaz a szerző felkérte egy kollégáját, hogy olvassa át ő is ezeket, majd a kettejük által külön-külön azonosított kategóriákat összevetették,

végezetül együtt alakították ki a végső kategóriarendszert, amely alapján az elemzést elvégeztük.

Eredmények és diszkusszió

A beadandó házi dolgozat keretein belül a hallgatók lehetőséget kaptak arra, hogy elmondhassák élményeiket, tapasztalataikat, pozitív és negatív véleményüket a 2020 tavasza óta fennálló digitális oktatásról. A kiválasztott dolgozatok elemzése után a résztvevők megnyilatkozásait illetően két fő szempontot találtunk. A válaszokat egyrészt csoportosíthatjuk (1) korosztály szerint, másrészt pedig annak függvényében is eltérő véleményeket olvashattunk, hogy (2) az adott hallgató 2020 tavasza előtt vagy után kezdte meg az egyetemi tanulmányait. Az alábbiakban e két dimenziót figyelembe véve elemezzük a hallgatói észrevételeket.

A korosztály szerinti csoportosítás során számottevő különbség figyelhető meg a 40 évnél fiatalabb, illetve a 40 évesnél idősebb hallgatók tapasztalatai, élményei között. A 40 évesnél fiatalabb hallgatók túlnyomó többsége problémamentesnek ítélte meg a digitális oktatást, sőt azok a hallgatók, akik 2020 tavasza után kezdték meg tanulmányaikat intézményünkben, kivétel nélkül teljes megelégedettségüket fejezték ki az online oktatással kapcsolatban. Számukra nem jelentett problémát, hogy az órák kizárólag a Microsoft Teams felületen zajlottak, így hallgatótársaikkal és az oktatókkal nem volt személyes jelenléti találkozó. Ezek a vélemények jól példázzák a szakirodalomban (Nikolov–Ottó, 2010) is megtalálható eredményeket, hogy a hallgatók hozzáállása az IKT eszközökhöz jellemzően pozitív. Ugyan a bekapcsolt kamerával megtartott órákat jobbnak találták, azonban anélkül sem okozott számukra gondot a digitális oktatás, egyáltalán nem érezték veszteségnek a jelenléti órák hiányát. A korábbi kutatások eredményeivel (Asztalos et al., 2021; Bánhegyi et al., 2021; Fajt–Török–Kövér, 2021) ellentétben, a dolgozatokból az derült ki, hogy a hallgatók tanáraikkal az e-mail-en, Coospace-en vagy Moodle-on keresztül történő kapcsolattartást sem találták problémásnak, szerintük ezeken a csatornákon is mindent megfelelő módon lehetett megbeszélni. Az online és a jelenléti fogadóóra között szintén nem érezték érdemleges különbséget.

A tanulócsoporthoz hiányát sem említették meg, hiszen különböző online felületeken csoportokat hoztak létre, ahol értesíteni tudták egymást, közösen meg tudták beszélni a tanulással kapcsolatos problémákat, együtt tudtak készülni a vizsgákra. Mindez nem csoda, hiszen ez a „digitális bennszülött” generáció az internettel együtt nőtt fel, hozzászokott már a középiskolában, a munkahelyen vagy a magánéletben is kommunikáció digitális jellegéhez (Hargittai, 2010; Papp-Danka, 2013). Sőt, ahogy arra Nagy és Fekete (2021) is rámutat, ezek a hallgatók voltak azok, akik idősebb tanáraiknak és hallgatótársaiknak is segítséget nyújtottak a digitális átállás során jelentkező problémás esetekben. A 20 és 40 év közötti hallgatók esetében egyedüli különbség csupán abban mutatkozott meg, hogy 2020 tavasza előtt vagy után kezdték meg tanulmányaikat intézményünkben. Azok a fiatal hallgatók, akik már „belekóstoltak” 2020 tavasza előtt a jelenléti oktatásba, kiemelték ugyan az offline és online oktatási formák közti különbségeket, de nagy számban nem neveztek meg hátrányokat az utóbbi kapcsán. A fiatal generáció nagyrészt elégedett az online oktatási formával, függetlenül attól, hogy a hallgatók már a pre-covid időszakban vagy csak később, a koronavírus-járvány és a digitális oktatás időszakában kezdték meg egyetemi tanulmányaikat.

Az idősebb korosztályba tartozó (40 éves kor feletti) levelezős hallgatók dolgozataiból a fent leírtakkal ellentétben teljesen más vélemények és tendenciák rajzolódtak ki. A korábbi vizsgálatunk (Fajt–Török–Kövér, 2021) eredményeihez hasonlóan a digitális oktatást két szempontból vélték nehézkesnek: az egyetemi kommunikációnak ezen formája egyrészt

teljesen szokatlan és új volt számukra, másrészt technikailag bonyolultnak találták, és emiatt félelmet, szorongást szült bennük ez az új korszak.

A „digitális bevándorló” generáció esetében, akik a „digitális bennszülöttekhez” képest nem a digitális eszközökkel nőttek fel, volt egy csekély különbség azon hallgatók között, akik a COVID-19 miatti online átállás előtt vagy után kezdték meg tanulmányaikat a levelező tagozaton. A legfájdalmasabban azokat érintette a digitális oktatás, akik már 2020 tavasza előtt is a BGE hallgatói voltak és hozzászoktak a jelenléti interakcióhoz mind tanáraikkal, mind pedig hallgatótársaikkal. Sokként élték meg, hogy a levelező tagozaton be nem látható ideig el kellett köszönni a hagyományos kommunikációs és oktatási formától. A bekapcsolt kamera ellenére is sokkal személytelenebbnek ítélték meg az oktatást és kapcsolattartást, hiányolták a személyes találkozókat és az óra utáni beszélgetéseket a tanárokkal és a hallgatótársaikkal. Nagy erőfeszítésbe került számukra az átállás, éppúgy, mint a hasonló korú tanáraiknak.

Ugyanakkor kiemelték, hogy a fiatalabb hallgatótársaik folyamatosan segítséget nyújtottak nekik és bevonták őket is az online hallgatócsoportokba. Azok a 40 és 60 év közötti hallgatók, akik csak 2020 szeptemberében kezdték meg tanulmányaikat, hasonló élményekről számoltak be. Mindazonáltal a nagy, „sokkszerű” váltást nem kellett átélniük, ami némi könnyebbséget jelentett számukra az online oktatáshoz történő alkalmazkodásban. A COVID-19 megjelenése óta az egyetemen kívüli környezetükben már volt idejük valamennyire hozzászokni a digitális interakciókhoz, valamint felkészülni az újszerű tanítási közegre. Előnyük abból származott, hogy nem érte őket váratlanul a digitalizáció berobbanása.

Konklúzió

Az elemzett dolgozatok azt mutatják, hogy jelentős különbségek vannak a digitális oktatás megítélésével kapcsolatban. A fiatalabb generáció, azaz a 40 év alattiak, jóval könnyebben kezelik a digitális eszközöket, mint a náluk idősebb generáció. Különbség mutatkozik emellett még abban is, hogy azok, akik egyetemi tanulmányaikat már teljes mértékben a COVID-19 utáni időszakban kezdték meg, jóval elfogadóbbak és pozitívabban állnak a digitális oktatáshoz, mint azok, akik a hagyományos tantermi oktatási formában kerültek be az egyetemre, ezért a COVID-19 okozta digitális átállás felkészületlenül és váratlanul érte őket. Pozitívum, hogy a fiatalabb generációhoz tartozó hallgatók mind hallgatótársaiknak, mind pedig az oktatóknak készséggel nyújtottak segítséget a digitális eszközök használatában. Véltetően a jövőben tovább fog növekedni a digitális oktatás elfogadottsága, hiszen a hallgatók és az oktatók egyre több tapasztalatra tesznek szert, ezáltal folyamatosan bővül a digitális oktatáshoz kapcsolódó tudásuk és módszertani repertoárjuk.

Hivatkozások

- Asztalos, R. – Bánhegyi, M. – Fajt, B. – Pál, Á. – Szénich, A. (2021): Hallgatói visszajelzések a kényszertávoktatásra való átállásról és a digitális módszertani megújulásról az egyetemi szaknyelvoktatásban. *Iskolakultúra*. 31/6. 84-100.
- Bánhegyi, M. (2019): Alternatív értékelés a felsőoktatásban és a szaknyelvoktatásban: a portfóliómódszer. In: Bocz, Zs. – Besznyák, R. (eds.) *Porta Lingua 2019: Interdiszciplináris megközelítések a szaknyelvoktatásban és -kutatásban*. SZOKOE: Budapest. 255-274.
- Bánhegyi, M. – Bocz, Zs. – Dósa, I. – Németh, E. – Török, J. – Schiller, K. – Fajt, B. (2022): A digitális kényszertávoktatásról hallgatói szemmel: egy teljes egészében online megvalósulású félév tapasztalatai. *Új Pedagógiai Szemle*. 72/3-4. 74-89.
- Bánhegyi, M. – Fajt, B. – Dósa, I. (2020): Szaknyelvi portfólió újratöltve: egy hallgatói attitűdfelmérés tapasztalatai. In: Bocz, Zs. – Besznyák, R. (eds.) *Porta Lingua 2020: Szaknyelvoktatás és -kutatás nemzetközi kontextusban. Cikkek, tanulmányok a hazai szaknyelvoktatásról*. SZOKOE: Budapest. 215-230. DOI: <https://doi.org/10.48040/pl.2020.18>

- Bánhegyi, M. – Fajt, B. (2020): Portfólió a gazdasági szaknyelvoktatásban: hallgatói attitűdök. *Modern Nyelvoktatás*. 26/3. 38-50.
- Bánhegyi, M. – Fajt, B. (2021a): A kooperáció fejlesztése a felsőoktatásban a portfóliómódszer segítségével: hallgatói attitűdváltozás egy kérdőíves vizsgálat eredményeinek tükrében. *Iskolakultúra*. 31/5. 72-91.
- Bánhegyi, M. – Fajt, B. (2021b): A BGE első évfolyamos egyetemi hallgatóinak intézményválasztási és nyelvtanulási motivációi. *Porta Lingua*. 2021/1. 87-98. DOI: <https://doi.org/10.48040/PL.2021.7>
- Bánhegyi, M. – Fajt, B. (2022a): Helyzetkép a tanulói autonómiáról a digitális oktatás idején: egy kérdőíves felmérés eredményei. *Iskolakultúra*. 32/2. 61-73.
- Bánhegyi, M. – Fajt, B. (2022b): University students' autonomous learning behaviors in three different modes of ICT-based instruction in the COVID-19 era. *Studies in Self-Access Learning Journal*. 13/1. 5-30. DOI: <http://doi.org/10.37237/130102>
- Bánhegyi, M. – Fajt, B. (2023): Improving university students' cooperation skills through portfolio project: A pilot study. *Journal of Adult Learning, Knowledge and Innovation*. (megjelenés alatt)
- Czifrusz, D. – Misley, H. – Horváth, L. (2020): A digitális munkarend tapasztalatai a magyar közoktatásban. *Opus et Educatio*. 7/3. 220-229. DOI: <https://doi.org/10.3311/ope.394>
- Fajt, B. – Bereczky, K. (2021): Blended learning az angol nyelvoktatásban: egy tankönyv online tananyagának bemutatása. *Porta Lingua*. 2021/1. 49-57. DOI: <https://doi.org/10.48040/PL.2021.4>
- Fajt, B. – Török, J. – Kövér, P. (2021): Egyetemi hallgatók digitális oktatással kapcsolatos véleményei. *Iskolakultúra*. 31/6. 72-83.
- Fajt, B. (2019): Aspects of improving 21st century skills in tertiary education: cognitive flexibility and complex problem solving. In: Bocz Zs. – Besznyák R. (eds.) *Porta Lingua 2019: Interdiszciplináris megközelítések a szaknyelvoktatásban és -kutatásban*. SZOKOE: Budapest. 19-27.
- Fajt, B. (2020): The production-oriented approach (POA) in Hungary: piloting POA in the Hungarian higher education context. In: Bocz Zs. – Besznyák R. (eds.) *Porta Lingua 2020: Szaknyelvoktatás és -kutatás nemzetközi kontextusban. Cikkek, tanulmányok a hazai szaknyelvoktatásról*. SZOKOE: Budapest. 215-230. DOI: <https://doi.org/10.48040/pl.2020.26>
- Fajt, B. (2021): Az iskolán kívüli idegen nyelvű nyelvtanulói érdeklődési körök feltérképezése: egy pilot kutatás bemutatása. In: Juhász, E. – Kozma, T. – Tóth, P. (eds.) *Társadalmi innováció és tanulás a digitális korban*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete (HERA): Debrecen. 356-364.
- Fajt, B. (2022): Hungarian secondary school EFL teachers' perceptions of their students' individual differences: A validation study. *Porta Lingua*. 2022/2. 93-100. DOI: <https://doi.org/10.48040/PL.2022.2.9>
- Fekete, M. (2020): Digitális átállás – az első hét tapasztalatai. *Iskolakultúra*. 30/9. 77-95. DOI: <https://doi.org/10.14232/iskkult.2020.9.77>
- Fekete, T. – Porkoláb, Á. (2020): Karantén-pedagógia a magyar közoktatásban. *Iskolakultúra*. 30/9. 96-112. DOI: <https://doi.org/10.14232/iskkult.2020.9.96>
- Hargittai, E. (2010): Digital na(t)ives' variation in Internet skills and uses among members of the „net generation?”. *Sociological Inquiry*. 80/1. 92-113. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1475-682x.2009.00317.x>
- Ibrahim, M. M. – Nat, M. (2019): Blended learning motivation model for instructors in higher education institutions. *International Journal of Educational Technology Higher Education*. 16/12. 1-21. DOI: <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0145-2>
- Kétyi, A. (2017): Egy mobil nyelvtanulási applikáció használata és tapasztalatai a nyelvoktatásban. In: Loch, Á. – Dévény, Á. (eds.) *Módszertani kísérletek a nyelvoktatásban - motiváció és eredményesség*. Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE): Budapest. 59-66.
- Kóris, R. – Pál, Á. (2021): Fostering learners' involvement in the assessment process during the COVID-19 pandemic: Perspectives of university language and communication teachers across the globe. *Journal of University Teaching & Learning Practice*. 18/5. 1-24. <https://doi.org/10.53761/1.18.5.11>
- Nagy, Á. – Fekete, M. (2020): OK, Zoomer – a digitális tanulás problémái. *Opus et Educatio*. 7/3. 203-207. DOI: <https://doi.org/10.3311/ope.389>
- Nikolov, M. – Ottó, I. (2010): E-learning a Coospace rendszerben: egy kísérleti kurzus tapasztalatai. *Iskolakultúra*. 10/2. 23-33.
- P. Márkus, K. – Fajt, B. (2021): Anglisztika szakos hallgatók szótárhasználati szokásai. *Új Pedagógiai Szemle*. 71/9-10. 24-41.
- Pál, Á. – Kóris, R. (2021): Kihívások és perspektívák a hallgatói munka értékelésében: európai szaknyelvoktatók tapasztalatai a kényszertávoktatással kapcsolatban. *Iskolakultúra*. 31/6. 35-49. DOI: <https://doi.org/10.14232/ISKKULT.2021.06.35>
- Papp-Danka, A. (2013): Digitális bennszülött vagy digitális állampolgár? – Tanulók a digitális világban. In: Ollé J. et al. (ed.) *Digitális állampolgárság az információs társadalomban*. ELTE Eötvös Kiadó. 33-42.
- Papp-Danka, A. (2014): *Az online tanulási környezettel támogatott oktatási formák tanulásmódszertanának vizsgálata*. ELTE Eötvös Kiadó: Budapest.

- R. Tóth, K. – Molnár, Gy. (2009): A jövő tanárainak IKT ismeretei és elvárásai. *Pedagógusképzés*. 7/1. 25-41. DOI: <https://doi.org/10.37205/tel-hun.2009.1.02>
- Sándor, E. (2017): Business English teachers' perceptions of their professional role in a Hungarian business school. *Working Papers in Language Pedagogy*. 11. 1-20.
- Sándor, E. (2021): What business English education in Hungarian higher education can learn from BELF research findings. *Working Papers in Language Pedagogy*. 16. 18-35.
- Sándor, E. (2022): Az angol lingua franca kommunikáció kutatási eredményei és az üzleti angol oktatásának elmélete és gyakorlata. *Porta Lingua*. 2022/1. 139-147. DOI: <http://doi.org/10.48040/PL.2022.1.14>
- Török, J. – Kétyi, A. – Hukné Kiss, Sz. – Koltányiné Vadász, V. – Ugrai, Zs. – Kósik, F. (2019): Projektalapú nyelvoktatás egyetemi hallgatók körében. *Educatio*. 28/2. 392-402. DOI: <https://doi.org/10.1556/2063.28.2019.2.13>
- Török, J. – Kétyi, A. (2018): Projektúra: a projektalapú nyelvtanulás német szaknyelvi csoportokkal. *Multidiszciplináris kihívások sokszínű válaszok*. 3/1. 96-110.
- Török, J. (2016): A pedagógiai konstruktivizmus és a Moodle elektronikus színtér. In: Loch, Á. – Dévény, Á. (eds.) *Módszertani kísérletek*. Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE): Budapest. 107-120.